

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בלשון

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
מרכיב 70% מן הרמה הרגילה (מותאם)

מועד קיץ תש"ף 2020

סמל שאלון: 11281 (מותאם)

הפתרון נכתב על ידי מיה צאלח-גפני ואסף גבעתי
מצוות מורי רשת החינוך אנקורי

חלק ראשון - הבנה והבעה

פרק א: הבנת הנקרא

1. בתופעת הפומו, אנשים חווים תחושות של חרדה וחוסר אונים הנגרמות עקב תחושה בלתי פוסקת שהם מחמיצים משהו שקורה ברגע זה, והם אינם שותפים לו. התגובה שלהם לתחושה זו היא מרדף בלתי פוסק אחר עדכונים מקוונים לגבי המתרחש בעולם דרך המכשירים הדיגיטליים. לעומתם, אנשים החווים ג'ומו, דווקא חווים סיפוק מכך שהם מחמיצים משהו, ולכן נמנעים באופן מכוון מחיבור אינטרנטי כדי להימנע מעדכון בלתי פוסק. הם מגבילים את שעות החיבור שלהם למרשתת ומתחברים אליה רק בעת הצורך.
2. (2) הפחד מהחמצה הוא תופעה שהייתה מאז ומעולם, והטכנולוגיה המודרנית החמירה אותה.
3. חברות טכנולוגיה כמו גוגל ואפל הבינו שמשתמשים מתחילים להתקומם נגדן ונגד השימוש במכשירים הדיגיטליים אותם הן מייצרות, והתחילו לעודד בעצמן הרגלי שימוש נכונים יותר בטכנולוגיה. בהתאם לפתגם הנ"ל, חברות הטכנולוגיה למעשה הבינו שלא יצליחו להתמודד עם מרד הצרכנים, המתנגדים לשימוש אובססיבי במכשירים טכנולוגיים, והחליטו לחבור אליהם ולהיות חלק מחינוך האזרחים לשימוש מושכל ובריא יותר בטכנולוגיה.
4. א. המצב הרצוי בעיני כותבת טקסט 2 הוא שנשלוט בשימוש שלנו ברשתות החברתיות, ונפיק מהן תועלת.
ב. מטרת הציטוט היא לבסס מבחינה סטטיסטית את התופעה המתוארת בפסקה הראשונה. בתופעת הפומו אנשים עוסקים באופן אובססיבי בהתעדכנות ברשתות החברתיות ובאתרים השונים, והציטוט של יעל פולק-חלק מביא תיאור מעשי של המרדף הבלתי פוסק הזה וכן נתונים סטטיסטיים, אשר מבססים את התופעה ומוכיחים אותה.
5. כתיבה ממוזגת

חלק שני – לשון

פרק א: חובה – שם המספר ומילות היחס

.6

- אלפיים ושלוש עשרה
- שישים ושלושה אלף
- חמישה
- אלפיים שש מאות ושבע עשרה
- שניים
- מאה ארבעים וחמש
- שלוש
- אחד עשר
- שישה מיליון
- שש עשרה

פרק ב: תחביר

7. א. (1) משפט מורכב

(2) משפט איחוי (מאוחד / מחובר)

ב. (1) פסוקית לוואי פסוקית מושא

סקר [שנערך לאחרונה] הראה [שצעירים מבליס כיום פחות זמן ברשתות החברתיות].

(2) איבר א'

[זמן השימוש שלי בפייסבוק צומצם לארבעים דקות בלבד],

איבר ב'

ו [לא קרה שום אסון].

ג. לאחרונה תיאור זמן

בפייסבוק לוואי

8. א. מחמיצים ונהנים: הכירו את "ג'ומו"

- החלק שבו הנושא הוא סתמי: מחמיצים ונהנים
- הסתמיות מובעת באמצעות פועל ברבים המשמש בתפקיד: נושא סתמי + נושא.

ב. הפחד מהחמצה: הכוח שמניע אתכם בחיים

- הפחד מהחמצה הוא הכוח שמניע אתכם בחיים.
 - הפחד מהחמצה = נושא (+לוואי)
- ג. על אף ש/אף על פי שאני מוזמן לאירועים מעניינים רבים, אני בוחר לא להגיע לכולם.

9. א. (1) "ג'ומו" אינו רק ההנאה שבהחמצה, אלא גם הידיעה שהשמיים

לא ייפלו אם פספסת דבר מה.

(2) סגרו את ואטסאפ, פייסבוק, אינסטגרם וטוויטר, והעולם ישוב

לשלוותו.

- התפקיד התחבירי של החלק הכולל במשפט (1) : נשוא
- התפקיד התחבירי של החלק הכולל במשפט (2) : מושא
- הקשר הלוגי המשותף לחלקים הכוללים בשני המשפטים : הוספה

ב. "ג'ומו" הוא גם ההנאה שבהחמצה וגם הידיעה שהשמיים לא ייפלו אם

פספסת דבר מה.

ג. תרומתו של המבנה "אין...אלא..." היא בחידוד המסר ובהדגשתו.

ד. וי"ו החיבור הראשונה במשפט מקשרת בין מילים בחלק הכולל, ולכן לא

סומן לפנייה פסיק, לעומת זאת וי"ו החיבור השנייה מקשרת בין איברים

(המשפט הוא משפט איחוי), ולכן סומן לפנייה פסיק.

10. א.

פסוקית מושא (מצומצמת)

המורה ביקש מן התלמידים [להשתתף בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה].

- הפסוקית המצומצמת: להשתתף בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.
- פסוקית מושא
- משמעות ראשונה: המורה ביקש מן התלמידים שהם ישתתפו בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.
- משמעות שנייה: המורה ביקש מן התלמידים שהוא ישתתף בקבוצת הוואטסאפ של הכיתה.

ב.

היישומונים וואטסאפ ווייז הם היישומונים הפופולריים ביותר בקרב כלל הגולשים.

- התמורה במשפט: וואטסאפ ווייז
- היישומונים הפופולריים ביותר בקרב כלל הגולשים הם וואטסאפ ווייז.

ג.

הסגר

בהרצאה דיבר המרצה על תופעת ה"פומו". לדבריו, תופעה זו משפיעה לרעה על חיינו. איש מן הנוכחים לא הביע התנגדות לדבריו של המרצה. לוואי

11. א.

מיליוני אנשים ברחבי העולם רשומים כיום ברשתות חברתיות מקוונות, מפני שהן מאפשרות להם לשתף את חבריהם במידע, בתמונות ובאירועים חשובים. אולם לרשתות החברתיות יש חסרונות: השימוש המופרז בהן עלול לגרום להתמכרות אשר מעלה את הסיכויים לדיכאון ולחרדה.

ב.

פסוקית לוואי

חברת הטכנולוגיה [שפיתחה כלי להגבלת זמן השימוש ברשתות החברתיות] זכתה בפרס.

- פסוקית הלוואי: שפיתחה כלי להגבלת זמן השימוש ברשתות החברתיות
- חברת הטכנולוגיה זכתה בפרס מפני ש / כיוון שפיתחה כלי להגבלת זמן השימוש ברשתות החברתיות.

פרק ג - מערכת הצורות

12.

הפועל	השורש	הבניין
מעודכנים	ע-ד-כ-נ	פועל
מוצפים	צ-ו-י-פ	הופעל
להתקומם	ק-ו-י-ם	התפעל
להיכנע	כ-נ-ע	נפעל
מעיד	ע-ו-י-ד	הפעיל
הוצאתי	י-ו-צ-א	הפעיל
נוכחתי	י-ו-כ-ח	נפעל

13. א.

ע-ל-י/ה	ע-ל-מ
העלאה	עלום
עולים	מעלים
עלות	
עילוי	

ב.

- בשיעור חינוך גופני **רצתי** 2,000 מטר.
שורש: ר-ו-צ בניין: פעל (קל)
- **הרציתי** לפני הכיתה על תופעת ה"פומוי".
שורש: ר-צ-י/ה בניין: הפעיל
- **רציתי** שחבריי יהיו מודעים לתופעה.
שורש: ר-צ-י/ה בניין: פעל (קל)

ג. **רצתי** לרוץ
רציתי לרצות

שם הפעולה	הבניין	
ביטוי (ביטויים)	פיעל	1
בדיקה	פעל (קל)	2
ריענון	פיעל	3
קבלה	פיעל	4

(1) - הבסיסים הם צורות בינוני

(2) **עייפות** - שם עצם מופשט / הפשטה

צוללן - מקצוע

נוכחי - שם תואר

(3) נוכחי

ב.

החרדה מפני החמצה **באה** (ב-ו-א) לידי ביטוי בתחומים רבים בחיינו. בתחום הצרכנות, למשל, החרדה הזאת **מתבטאת** (ב-ט-א) בחשש של הציבור **להפסיד** (פ-ס-ד) הזדמנות לרכוש מוצר או לחות חוויה. המפרסמים מודעים היטב לחרדה זו, והם מנצלים אותה כדי **להניע** (נ-ו-ע) את הציבור לפעולה, כלומר כדי לגרום לציבור לרכוש את המוצר או את השירות שהם מציעים לו.

קל מאוד **לזהות** (ז-ה-י) את הניצול של תופעת "חרדת ההחמצה" בסיסמאות פרסומת כמו: "אל תפספסו את זה!".

השימוש בחרדת ההחמצה **נפוץ** (פ-ו-י) במיוחד באתרים להזמנת מלונות ברשת. לא משנה באיזה מלון תבחר, תהליך ההזמנה שלך ילווה בקביעות במשפטים ובאזהרות כמו "**נותרו** (י/ו-ת-ר) רק שני חדרים פנויים!". מתברר כי השיטה הזאת מצליחה, והיא **מאיצה** (א-ו-י) באנשים להזמין מהר. החשש של האנשים להחמיץ הזדמנות שהם **מעוניינים** (ע-נ-י-ן) בה, גובר לעיתים על ההיגיון.

בשנים האחרונות זוכה תעשיית הטלוויזיה ל**פריחה** (פ-ר-ח) חסרת תקדים, בעיקר בזכות ריבוי הערוצים החדשים וה**תפתחות/פיתוח** (פ-ת-ח) של מערכות דיגיטליות חדשות שמביאות את הסדרות הטובות ביותר בעולם לכל מכשיר המחובר לאינטרנט.

בסקר שנערך בשנת 2014 על הרגלי הפנאי של הישראלים, ציינו 45% מן המשתתפים כי ה**צפייה** (צ-פ-י) בסדרות היא ה**בילוי** (ב-ל-י) המועדף עליהם, יותר מ**קריאה** (ק-ר-א) בספרים ומכל פעילות אחרת. סקרים מעודכנים יותר יראו מן הסתם **עלייה** (ע-ל-י) בנתון זה.

לכאורה, חובבי הטלוויזיה אמורים להיות מרוצים מן ה**שפע** (ש-פ-ע) הרב המוצע להם בערוצים השונים, אולם רבים מהם חווים בעיקר **תחושה** (ח-ו-ו) של חרדה ותסכול. החרדה והתסכול נובעים בעיקר מן ה**רצון** (ר-צ-י) של האנשים "להיות בעניינים" ולהשתתף בשיח חברתי ומן החשש שלא יצליחו בכך.

ב.

16. א. תבנית, בנויה, להיבנות, תבונה

ב. מלוכה, מבוכה, מלונה, מנוחה

ג. יישומון דרך תצורה : בסיס וצורן סופי

פירוט : בסיס : יישום + צורן סופי : און לציון הקטנה

צייצן דרך תצורה : שורש ומשקל

פירוט : שורש : צ-י-צ + משקל קטלן לציון תכונות/מקצועות

ד. משפטן (1) - סוג הצורן הסופי : נטייה ומשמעותו : שייכות לנסתרות

משפטן (2) - סוג הצורן הסופי : גזירה ומשמעותו : מקצוע